

GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN HỌC GIÁO DỤC THỂ CHẤT CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y KHOA VINH

Ngô Giang Nam⁽¹⁾

Tóm tắt:

Bằng các phương pháp nghiên cứu khoa học thường được sử dụng chúng tôi đã lựa chọn được 06 giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần môn học Giáo dục thể chất (GDTC) cho sinh viên (SV) Trường Đại học Y khoa Vinh trong thời gian tới.

Từ khóa: Giải pháp, đổi mới, phương pháp giảng dạy, giáo dục thể chất, sinh viên, Trường Đại học Y khoa Vinh.

Innovative solutions for teaching physical education subjects to students at Vinh Medical University

Summary:

By conventional scientific research methods, the topic selected 06 innovation solutions. New teaching methods for Physical Education (PE) subjects for students of Vinh Medical University in the coming time.

Keywords: Solution, innovation, teaching method, physical education, students, Vinh Medical University.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Mặc dù đã có nhiều cố gắng xây dựng đội ngũ giáo viên, đầu tư xây dựng nhà tập thể chất, nâng cấp sân Bóng đá, Bóng chuyền, làm mới sân tập Tennis... thành lập các câu lạc bộ thể dục thể thao (CLBTDTT) và đạt được những thành công nhất định, song công tác GDTC còn nhiều bất cập như: Cơ sở vật chất của Trường Đại học Y Khoa Vinh chưa đáp ứng đủ nhu cầu tập luyện ngoại khóa, rèn luyện thể thao của SV; Chương trình môn học GDTC còn nhiều bất cập; Nhận thức của SV về vai trò và tác dụng của TDTT còn chưa đầy đủ; Đặc biệt là phương pháp giảng dạy của GV chưa có nhiều đổi mới;... Vì vậy, chúng tôi tiến hành nghiên cứu và đề xuất giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy môn học GDTC cho SV Trường Y khoa Vinh.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Trong quá trình nghiên cứu, chúng tôi sử dụng những phương pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; Phương pháp phỏng vấn; Phương pháp chuyên gia; Phương pháp toán học thống kê

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Những căn cứ và nguyên tắc đề xuất giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh

Để lựa chọn được các giải pháp, chúng tôi đã dựa trên căn cứ: *Một là*, các quan điểm Đảng và Nhà nước về đổi mới GDTC trong hệ thống các trường học; *Hai là*, căn cứ vào thực trạng phương pháp giảng dạy các học phần môn học GDTC của Trường Đại học Y khoa Vinh hiện nay; *Ba là*, đảm bảo các nguyên tắc: Nguyên tắc thực tiễn; Nguyên tắc phù hợp nguyện vọng; Nguyên tắc tự giác lựa chọn môn thể thao; Nguyên tắc thích hợp và cá biệt hóa

2. Lựa chọn và xây dựng nội dung các giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh

Qua tham khảo tài liệu kết hợp với điều tra phỏng vấn 17 người là cán bộ quản lý, chuyên gia và GV đang giảng dạy môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh, chúng tôi đã lựa chọn và xây dựng được 6 giải pháp có số phiếu tán thành

⁽¹⁾ThS, Trường Đại học Y khoa Vinh; Email: dechin.ykv@gmail.com

ở mức rất cần thiết từ 80% trở lên và tiến hành xây dựng nội dung chi tiết cho từng giải pháp:

Giải pháp 1. Đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục về ý nghĩa, vai trò của GDTC và TDTT trường học đối với sức khoẻ và xã hội

Mục đích: Trang bị cho SV những kiến thức về vai trò của môn học GDTC và TDTT trường học đối với sức khoẻ và xã hội, qua đó hình thành động cơ học tập đúng đắn, tích cực và chủ động chiếm lĩnh tri thức của môn học.

Nội dung: GV giảng dạy TDTT phải có nhiệm vụ thông qua bài giảng, liên hệ với thực tế giúp SV hiểu được vai trò, ý nghĩa, tác dụng và lợi ích của TDTT; Tổ chức cuộc thi tìm hiểu về TDTT; Phổ biến kiến thức khoa học về TDTT thông qua hội thảo, tọa đàm; Theo dõi trên các phương tiện thông tin đại chúng về các thông tin TDTT của nước ta và thế giới.

Cách thức tiến hành: Phối hợp với Bộ môn GDTC, phòng Đào tạo, phòng Công tác SV, Đoàn Thanh niên,... quán triệt các chỉ thị, nghị quyết của Đảng và Nhà nước về công tác TDTT và môn học GDTC; Đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền giáo dục như: Thông qua giờ học nội ngoại khóa, các buổi sinh hoạt cuối tuần, các bảng tin thể thao, các buổi sinh hoạt câu lạc bộ, các cuộc hội thảo và thi tìm hiểu về TDTT; Phối hợp với các bộ phận chức năng xây dựng chế độ khen thưởng SV có ý thức tốt trong giờ học; Phối hợp với nhà trường để đưa điểm thi kết thúc của môn học GDTC cũng được đưa vào tính điểm trung bình chung như các môn học khác.

Cách đánh giá kết quả: Thông qua các thông số về số lượng buổi tuyên truyền, hình thức tuyên truyền và số lượng SV đã được tuyên truyền; Các tiêu chí đánh giá nhận thức của SV về vị trí, vai trò và tầm quan trọng của môn học GDTC.

Giải pháp 2. Tích cực sử dụng phương pháp trực quan trong giảng dạy và tổ chức dạy học

Mục đích: Giúp SV thuận lợi, hình thành chuẩn xác kỹ thuật vận động là nền tảng nâng cao kỹ năng kỹ xảo vận động sau này.

Nội dung: Sử dụng phương pháp trực quan trong giảng dạy và tổ chức dạy học giúp SV hình thành kỹ năng kỹ xảo vận động.

Cách thức thực hiện: Trong giảng dạy người GV phải sử dụng phương pháp hài hòa, hợp lý

đối với từng giáo án, mục tiêu của từng bài giảng. Vì trực quan là một tiền đề cần thiết để SV tiếp thu động tác kỹ thuật và là một điều kiện không thể tách rời trong hoàn thiện vận động; GV phải thực hiện đảm bảo nguyên tắc phù hợp khi sử dụng phương pháp trực quan, thời điểm sử dụng phương pháp trực quan trực tiếp (làm mẫu, thị phạm kết hợp phân tích bằng lời nói tạo cảm nhận, hình dung về kỹ thuật bài tập cho SV) hay sử dụng phương pháp trực quan gián tiếp (tranh, ảnh, video), nghĩa là đưa SV từ trực quan sinh động đến tư duy trừu tượng để giúp SV cảm nhận được quá trình, giai đoạn thực hiện kỹ thuật vận động.

Cách đánh giá kết quả: Thông qua tiêu chí đánh giá mức độ hoàn thiện kỹ thuật động tác.

Giải pháp 3. Sử dụng thường xuyên phương pháp thích hợp và cá biệt hóa trong từng buổi lên lớp cụ thể

Mục đích: Lựa chọn phương pháp giảng dạy tương ứng với khả năng của SV.

Nội dung: Phương pháp này đòi hỏi GV phải nắm được đặc điểm của từng SV trong lớp để lựa chọn bài tập, phương pháp tập phù hợp, để giao nhiệm vụ cho SV từ đó lựa chọn việc dạy và giáo dục sao cho tương ứng với khả năng của SV.

Cách thức thực hiện: GV cần nắm được đặc điểm của từng SV do lớp mình phụ trách để lựa chọn bài tập, phương pháp tập phù hợp (lưu ý đặc điểm cả mặt thể chất và tinh thần của họ) để giao nhiệm vụ cho SV. Đây là nguyên tắc đặc biệt quan trọng vì trong quá trình giảng dạy và học tập sẽ gây tác dụng mạnh mẽ đến các chức năng quan trọng trong cơ thể sống. Nếu thực hiện một lượng vận động vượt quá mức cơ thể chịu đựng là đã có thể nảy sinh nguy cơ xấu đối với sức khoẻ SV, gây hậu quả về sức khoẻ, tinh thần và ngược lại. Do vậy đòi hỏi GV thận trọng và tích cực trong quá trình tổ chức dạy học.

Cách đánh giá kết quả: Thông qua số lượng các phương pháp và các hình thức tập luyện mà GV áp dụng. Đồng thời, thông qua mức độ tập luyện chuyên cần của SV.

Giải pháp 4. Tích cực vận dụng phương pháp trò chơi và phương pháp thi đấu trong quá trình giảng dạy

Mục đích: Thay đổi không khí tạo hưng phấn

cho sinh viên, tạo tâm lý tích cực chủ động và tăng tính sáng tạo cho SV trong tập luyện.

Nội dung: GV lựa chọn những trò chơi thích hợp, phù hợp với điều kiện tâm lý và mục đích tổ chức buổi học để thay đổi không khí buổi học, tạo sự hưng phấn, tạo tâm lý tích cực cho SV.

Cách thức thực hiện: GV phải lựa chọn những trò chơi thích hợp, phù hợp với điều kiện và tâm lý, mục đích tổ chức buổi học; Việc áp dụng trò chơi lúc nào? thời điểm nào? đòi hỏi trước khi lên lớp GV cần phải nắm vững, chẳng hạn như: giảng dạy đầu phần cơ bản nếu áp dụng phương pháp trò chơi thì lựa chọn những trò chơi phát triển sức nhanh, mạnh, nếu áp dụng phương pháp trò chơi cuối buổi thì lựa chọn trò chơi mang tính thả lỏng, hồi tĩnh. Vận dụng phương pháp thi đấu trong quá trình giảng dạy đảm bảo như một phương thức tổ chức, kích thích hoạt động thể thao. Khi lựa chọn phương pháp thi đấu trong quá trình giảng dạy chỉ nên lựa chọn hình thức đơn giản và áp dụng thực tiễn với nội dung bài giảng.

Cách đánh giá kết quả: Thông qua số lượng các trò chơi GV áp dụng. Đồng thời, thông qua tính tích cực và sự hăng say trong tập luyện của SV.

Giải pháp 5. Sử dụng phương pháp tăng dần yêu cầu

Mục đích: Trong quá trình học không ngừng tăng yêu cầu khi thực hiện bài tập nhằm nâng cao kỹ năng thực hiện động tác.

Nội dung: GV sử dụng phương pháp tăng dần yêu cầu để kích thích mức độ biến đổi thích nghi trong cơ thể dưới sự tác động của lượng vận động bài tập thể chất trong những giới hạn nhất định tỷ lệ thuận với cường độ và khối lượng.

Cách thức thực hiện:

Phương pháp này đòi hỏi người GV phải thực sự sáng suốt trong áp dụng phương pháp phù hợp trong giảng dạy đối với việc tăng yêu cầu (gồm cường độ vận động, khối lượng vận động) để đạt hiệu quả cao trong công tác GDTC;

Sử dụng phương pháp này đòi hỏi người GV phải thường xuyên đổi mới nhiệm vụ theo xu thế chung là tăng lượng vận động, độ khó, yêu cầu kỹ chiến thuật...từ buổi tập này sang buổi tập khác, tăng độ phức tạp của bài tập. Bởi lượng vận động lớn sẽ tạo nên sự biến đổi thích nghi lớn và quá trình hồi phục vượt mức ngày

càng cao, nếu sử dụng một lượng vận động nào đó trong một thời gian dài sẽ dẫn đến những phản ứng thích nghi của cơ thể, gây cản trở việc hình thành thích nghi mới.

Cách đánh giá kết quả: Thông qua khối lượng, công suất thực hiện bài tập mà GV áp dụng. Thông qua mức độ hồi phục của SV đối với các bài tập được lựa chọn.

Giải pháp 6. Sử dụng phương pháp kiểm tra, đánh giá

Mục đích: Giúp SV có ý thức trong học tập và rèn luyện.

Nội dung: GV sử dụng phương pháp kiểm tra, đánh giá này nhằm đánh giá sự tiếp thu kỹ thuật động tác được giảng dạy ở giai đoạn dạy học ban đầu để đưa ra những nhận định về khả năng tiếp thu động tác (tiếp thu kỹ thuật, nội dung giảng dạy) đã truyền thụ.

Cách thức thực hiện: Trong tiến trình giảng dạy GDTC nhất thiết cần sử dụng phương pháp kiểm tra, đánh giá để chỉ rõ những sai sót và sửa chữa ngay trong những lần tiếp theo và đưa ra sự điều chỉnh hợp lý về mức độ tập luyện; Việc kiểm tra sự tiếp thu để đưa ra sự đánh giá chính xác mức độ đáp ứng yêu cầu đối với bài cũ (kỹ thuật đã giảng dạy trước đó, sự chuyên cần, chịu khó của người học); Hướng dẫn SV các nội dung của tiêu chí đánh giá; Lập kế hoạch cho SV tập luyện các nội dung của tiêu chí đánh giá ngay trong giờ học chính khóa và ngoại khóa.

Cách đánh giá kết quả: Thông qua phương pháp quan sát và kiểm tra sự phạm, đánh giá số lần kiểm tra, đánh giá việc tập luyện và rèn luyện của SV trong từng nội dung của các học phần GDTC.

3. Kiểm định tính khả thi của các giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh

Sau khi đã lựa chọn và xây dựng nội dung 06 giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh, chúng tôi tiến hành phỏng vấn theo thang độ Likert (5 mức) bằng phiếu hỏi với 17 người (trong đó có 6 chuyên gia về GDTC chiếm 35.29%, 5 cán bộ quản lý về GDTC chiếm 29.41% và 6 GV giảng dạy GDTC chiếm 35.29%) (kết quả xem bảng 1).

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn kiểm định tính khả thi của các giải đổi mới phương pháp giảng dạy môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh (n = 17)

Giải pháp	Nội dung	Kết quả đánh giá					Tổng điểm	Điểm
		5	4	3	2	1		
GP 1	Đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục về ý nghĩa, vai trò của GDTC và TDTT trường học đối với sức khoẻ và xã hội	14	2	1	0	0	81	4.76
GP 2	Tích cực sử dụng phương pháp trực quan trong giảng dạy và tổ chức dạy học	13	3	1	0	0	80	4.7
GP 3	Sử dụng thường xuyên phương pháp hợp và cá biệt hóa trong từng buổi lên lớp cụ thể	15	2	0	0	0	83	4.88
GP 4	Tích cực vận dụng phương pháp trò chơi và phương pháp thi đấu trong quá trình giảng dạy	12	1	4	0	0	76	4.47
GP 5	Sử dụng phương pháp tăng dần yêu cầu	13	1	3	0	0	78	4.58
GP 6	Phương pháp kiểm tra, đánh giá	13	2	2	0	0	79	4.64

Kết quả bảng 1 cho thấy: có 6/6 giải pháp được đưa ra phỏng vấn, các nhà chuyên môn đã có ý kiến tán thành ở mức Đồng ý và Rất đồng ý (điểm từ 4.47 -4.88). Nội dung các giải pháp đã được các chuyên gia đánh giá có tính khả thi rất cao khi áp dụng.

Quá trình xây dựng nội dung các giải pháp đảm bảo tính khoa học của tiến trình đổi mới, phù hợp với thực tiễn khách quan trong giáo dục đại học, phù hợp với điều kiện cơ sở vật chất và trình độ chuyên môn của GV. Song các chuyên gia cũng khuyến cáo, để có thể khẳng định được tính ưu việt của các giải pháp phải kiểm định được tính hiệu quả của nó trong thực tiễn giảng dạy môn học GDTC. Mỗi giải pháp có vị trí, vai trò, giá trị và ý nghĩa khác nhau, nhưng rất quan trọng. Vì vậy, không được tách rời, tuyệt đối hóa hoặc xem nhẹ một giải pháp nào. Thực hiện đồng bộ các giải pháp trên, sẽ tạo sức mạnh tổng hợp nhằm đổi mới phương pháp giảng dạy môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh hiện nay.

KẾT LUẬN

Chúng tôi lựa chọn và xây dựng được 06 giải pháp đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần môn học GDTC tại Trường Đại học Y khoa Vinh, cụ thể là: (1). Đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục về ý nghĩa vai trò của GDTC và TDTT trường học đối với sức khoẻ và xã hội; (2). Tích cực sử dụng phương pháp trực quan

trong giảng dạy và tổ chức dạy học; (3). Sử dụng thường xuyên phương pháp thích hợp và cá biệt hóa trong từng buổi lên lớp cụ thể; (4). Tích cực vận dụng phương pháp trò chơi và phương pháp thi đấu trong quá trình giảng dạy; (5). Sử dụng phương pháp tăng dần yêu cầu; (6). Phương pháp kiểm tra, đánh giá. Các giải pháp đã được các chuyên gia kiểm định có tính khả thi cao khi áp dụng trong thực tiễn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2015), *Thông tư số 25/2015/TT-BGDĐT quy định về Chương trình môn học Giáo dục thể chất thuộc các chương trình đào tạo trình độ đại học ngày 14/10/2015 của Bộ GD - ĐT.*
2. Bộ giáo dục và Đào tạo (2019), *Thông tư số: 3833/BGDĐT-GDTC, Hà Nội, ngày 23 tháng 8 năm 2019, V/v hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục thể chất, thể thao và y tế trường học năm học 2019-2020.*
3. Thủ tướng chính phủ (2016), *QĐ số 1076/QĐ-TTg ngày 17 tháng 6 năm 2016 phê duyệt đề án tổng thể phát triển Giáo dục thể chất và thể thao trường học giai đoạn 2016-2020 định hướng tới năm 2025.*

(Bài nộp ngày 29/8/2024, Phản biện ngày 9/10/2024, duyệt in ngày 28/11/2024)